

за труд и солидарност. Семейството е основната възпитателна единица, която осигурява социалното възпроизводство, сигурността и протекцията на индивида.... Семейството не е сбор от индивидуалности. То е цялостна единица, солидарна по отношение на “чуждите” и на другите семейства” (Лиешоа 1999: 79).

Още от раждането си момичетата се възпитават така, че да приемат създаването на семейство и отглеждането на деца като най-ценностната част от живота си. За разлика от голяма част от българките, повечето цигански/ ромски жени запазват вековната си роля на “пазителки на семейното огнище”. Циганските/ ромските семейства и сега се крепят изключително на тяхното беззаветно, безропотно и безкритично приемане и реализиране на тази роля. Причините за това са много и разностранни.

*„Този, който жени дъщеря си малка,
е лош баща,
този, който жени дъщеря си голяма,
е два пъти по-лош баща”*

ромска поговорка*

Характерно за ромския етнос като цяло е *ранната женитбена възраст*. Тя се определя от традицията, опираща се на опита. „На 15 години дойдох тук в къщата, на 16 родих. Мен са ме откраднали, не да съм била съгласна” (ж., р. 1974 г.) (Цит. по Просто начин на живот 2004: 63).

Самите представители на етноса не се притесняват от този факт, а го приемат за напълно нормален. „Загунджиите... женят се на малка възраст – жените не са достатъчно големи, за да раждат деца. Разводите през този период (преди да имат деца) са лесни.... Когато се родят две-три деца след ранния брак, разводите стават по-рядко явление” (Petulengro 1915-16: 20). При “сръбските” цигани (грастари) женитбената възраст на момичетата е 14-16 г., а за момчетата 16-17 г. Младите на кардарашите (субгрупата на калайджиите) се женят на 15-17 г. (Марушиакова 1992-в: 82). В други кардарашки субгрупи пък се срещат символични бракове – прави се годеж и сватба между 8-9 годишни деца, без връзката да бъде консумирана в сексуален аспект (Марушиакова, Попов 1993: 182). Подобен прецедент е регистриран сред джанкешите в Йоаким Груево. Момиче е сгодено на 13 годишна възраст за свой първи братовчед в София. Сватбата е насрочена

* Расиев 2007: 47